

Het eeuwige leven

Luc Bonneux is arts en epidemioloog. Hij werkt momentueel in een verpleeghuis.

beeld: Keke Keukelaar

Leven dient niet om te behouden, maar om door te geven

De mensheid is slachtoffer van haar succes. Door het uitbannen van vroegtijdige sterfte ontstond een pandemie van mensen. Het duurde zowat tweehonderdduizend jaar om een eerste miljard mensen op aarde te krijgen. Dat gebeurde rond 1810. Toen ik geboren werd, in 1954, vervoegde ik minder dan drie miljard aardbewoners. Maar tijdens mijn toch relatief bescheiden levensduur kwamen er daar meer dan vier miljard bij. Betrouwbare voorspellingen situeren een bevolkingspiek van een kleine negen miljard in de tweede helft van deze eeuw. Betrouwbare voorspellingen: dat zijn helaas niet de officiële zoals die door de UNO worden gepubliceerd: die zijn heel wat hoger dan de betrouwbare voorspellingen, gemaakt door onafhankelijke demografen. De officiële verklaring van de VN voor deze te hoge voorspellingen is 'om te sensibiliseren', oftewel de burgers bewust te maken. Dat betreft dan bange blanke

mannen – en een enkele vrouw – met diepe zakken om de waardeloze *family planning*-bureaucratie van de VN te blijven financieren. Daar waar vrouwen de lagere school afmaken en hun zin mogen doen, ontstaat de vraag naar

effectieve contraceptie vanzelf en volgt het aanbod. Dan duikt het kindertal robuust onder de twee kinderen per vrouw. Dat gebeurt in steeds grotere delen van de wereld, zonder dat vrouwen moeten worden gezondheidsgepromoveerd door edele blanken.

Ik zal het niet meemaken, maar mijn kinderen nog net: een krimpende wereldbevolking door een dalende natuurlijke groei. Dat dat zo lang duurt, komt omdat demografie zo taai is. Grote aantallen kinderen worden grote aantallen volwassenen, die zelfs bij een laag kindertal per vrouw allen samen nog steeds veel kinderen krijgen. Nederland is hiervan een uitstekend voorbeeld: het geboortecijfer stortte in, in de vroege jaren 1970. Maar het zal twee generaties duren voor zich dat zal gaan vertalen in een krimpende bevolking. Samen met de dalende sterfte, steeg de welvaart. Deze negen miljard willen daarom ook wat vlees bij de warme maaltijd en, o horror, airco waar het te warm is, verwarming waar het te koud is, en een auto. Het zal deze eeuw heel erg druk worden op pla-

neet Aarde. Alle grote wereldgezondheidsproblemen – van voedseltekort over broeikaseffect tot massaal verdwijnen van diersoorten – vloeien voort uit deze pandemie van steeds welvarender wereldburgers.

De motor van de bevolkingsgroei was de dalende sterfte. De bange blanke man is erg bezorgd om de hoge geboortecijfers elders, maar het overdreven lang willen blijven leven, is een genegeerd demografisch probleem. Onze 80-plussers slikken preventieve medicijnen tot de dood, letterlijk. De strijd tegen veroudering verwordt zo tot een gevecht tegen wijsheid en aanvaarding. De menselijke doodsangst is gemakkelijk uit te buiten, illusies van een eeuwig leven of een eeuwige jeugd zijn eenvoudig te slijten. Darwins inzichten vernietigen deze illusies – waarom u er als arts zo bitter weinig over leert. De ondernemende medische academie loopt voorop in de handel in angst. Maar Darwins diepe idee biedt ook ware kennis. Leven dient niet om te behouden, maar om door te geven. Ons lichaam is sterfelijk, maar onze genen en memen (het culturele equivalent van genen) reizen doorheen diepe tijd. We zijn een vonk uit het vuur van de mensheid: de vonk leeft kort, het vuur brandt nu al een paar honderdduizend jaar. Op onze 75ste verjaardag mogen we tevreden achteroverleunen. Het is mooi geweest. Geniet van wat er nog mag komen, zeker. Maar wie waardig leeft, weet ook wanneer het tijd is om plaats te maken.